

kes, s tekintve gazdagon alkalmazott díszítményeit — ezen gyűjtemény legszebb műdarabja azon gótstylű kehely, melynek cuppája szépen zománczozott virágdíszítményekkel, nodusa pedig nyolcz fülkét ábrázoló gót architecturával van díszítve. — Végre két szintén igen csinos s gótstylű kelyhen kívül megemlítésre méltó még egy igaz gyöngyökkel, drága kövekkel s finom filigránnal díszített kehely, a lábazatán bevéssett 1503-dik évszámmal.

Ezen kelyhek a középkori ötvösség tanulmányozására nézve igen becsesek, s ez oknál fogva a bécsi cs. kir. központi bizottság azok leírását rajzokkal illusztrálva közleményeiben már közlé is.

A régészeti bizottság aug. 30-kán az előadó lakásán tartott ülésében Myskovszky Viktor előadó ösmerteté a felső-magyarországi muzeumban elhelyezett czéhládákból összegyűjtött s időszerinti rendben összeállított 23 darab régi czélhepcsetet, melyek közt legrégibb az aranyművesek 1476-dik évből származó művészies ügyességgel vésett gót stylű, valamint a barchent-készítők XV-dik századbeli szintén még gótizlésű hepcsetje.

Ezek után bemutatá az előadó a szalánczi várnak alaprajzát s egyéb felvételeit. Felette érdekes a hazai középkori erődtíveink tanulmányozására nézve a szalánczi vár még jól fentartott három emeletű donjonja, öregtornya (Bergfried), úgy szintén hazánkban csak ritkán előforduló kettős várkapolnája (Doppelkapelle).

Findura Imre tagtársunk jelenti, hogy az általa megírandó. «Képzőművészetek története Magyarországon» című dolgozata számára áttanulmányozá Kassa városának fekhelyét, megvizsgálta a régi árkok nyomát s a bástyafalak maradványait, s a néphagyományokat összegyűjté.

Továbbá Majláth Béla bizottsági tagtársunk jelenti, hogy a történelmi társulat kassai nagygyűlését megelőzőleg, augusztus 25. és 26-kán Tornamegyébe kirándulván, ez alkalommal négy őskori lelhelyet constatált, több agyag (cserép) tárgyra, úgy szintén emberi csontmaradványokra s két darab bronce karpereczre akadt, mely tárgyak kellően számozva, lelhely szerint összeállítva a feltaláló által a felső-magyarországi muzeumban adományképen helyeztetek el. — Ezen négy nevezetes lelhely a következő: 1. a komjáthi határverem közti hegyoldal; 2. a szádellői sziklahasadék egész mentében, mind a két oldalon, különösen az alsó malom vidékén a Rizsnya szikla és az úgynevezett Czukorsüveg irányában; 3. az úgynevezett Ostromos vagy a nép nyelvén Extramosi hegy a Bódva

balpartján; 4. az egérszögi barlang, hol kiválóan csak emberi csontmaradványok találhatók. — Ezen lelhelyeken — az idő rövidsége és a folytonos esőzés miatt rendszerezés ásatások nem történhettek, tagtársunk egyelőre csak a lelhelyek constatálására szorítkozott.

Végre Lehoczky Tivadar bizottsági tag jelenti, hogy e hó 29-kén és 30-kán a Torna megyében fekvő szádellői völgyben Majláth Béla tagtársunk által kijelölt helyeken ásatásokat tett s pedig szép eredményt.

Talált tömérdek őstelepet és konyhahulladékot, s ebben a barlangi medve, továbbá szarvas, őz, vadsertés és egyéb állatok csontjait, továbbá tömérdek durva cserepet, széthult nagyszerű urna alakú edényeket, hamvvedreket, s mi több csiszolt gyalúkat, ékeket s rézlemezeket is. — Talált egy fél méternyi nagyságú s újni széles lyukakkal ellátott agyag edényt, mely kétségtelenül olvasztásra szolgált.

Érmészeti adalék. Bethlen Gábor pénzverési rendelete. 1625.

Bethlen Gábor pénzei, mind alakilag, mind belértéköket tekintve, becsületére váltak a pénzverő iparnak, s mint a kereskedelem emeltyűi éreztették jó hatásukat. E lendület főként annak köszönhető, hogy Bethlen a különféle pénzverő-házakban bizonyos érték és forma egységet igyekezett létesíteni. Az alábbi rendeletben az előkelő *kassai* pénzverő-intézetet utasítja, hogy a n.-bányainak példájára giráját 5 lotra 5 firt értékben veresse ki. Együttal megismerkedünk két pénzverő hivatalnokkal: Kolosváry *Filsztich* Péter és *Varannay* Andrással. Az érdekes irat szövege így hangzik:

Gabriel dei gratia sacri Romani imperii et Transylvaniae princeps partium regni Hungariae dominus, Siculorum comes, ac Oppulidae, Ratiboriaeque dux etc.

Prudentes ac circumspecti fideles nobis dilecti, salutem et gratiam. Hűségtek hozzánk küldetett atyafiai és plenipotentiarusai kívánták tőlünk azt, az *contractus* után, hogy az öt *lotos új* monetáknak egy *girájára hat forint* menjen; úgy, hogy az háromrendbéli monetáknak egy-egy girája nyomjon hat forintot, kiknek kívánságukat informatióra bocsátván, mivel úgy tapasztaltatik, hogy dícséretesb és jobb mint az *publicum bonum*nak emolumentumára s mind az mi jó hírünknek nevünknek kiterjesztésére, hogy ez öt *lotos háromrendbéli monetáknak egy-egy girája* nyomjon öt forintot: annak okáért hűségtek az új *contractus* szerint az háromrendbéli monetát úgy veresse, hogy *öt lotos legyen és öt forint menjen egy-egy*